

Анжела Розуменко

Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка, м. Суми, Україна
angelarozumenko@ukr.net

ДО ПИТАННЯ ПРО НАУКОВО-ДОСЛІДНУ РОБОТУ СТУДЕНТІВ

З кожним навчальним роком ми відмічаємо поступове зниження рівня підготовки абітурієнтів, що вступають на математичні спеціальності педагогічних університетів. Ситуація погіршується тим, що у більшості студентів відсутня внутрішня навчальна мотивація. Очевидно, що в таких умовах організація науково-дослідної стає досить проблемним завданням.

Разом з тим, у Законі України «Про вищу освіту» зазначено, що наукова і науково-технічна діяльність у вищих навчальних закладах є невід'ємною складовою освітньої діяльності. На сьогоднішній день кожен випускник магістратури нашого факультету має виконати і захистити кваліфікаційну роботу, яка є одним з видів науково-дослідної роботи. Майбутній магістр повинен мати певний рівень наукової культури, незалежно від обсягу знань і вміння творчо мислити. Отже, одним із завдань вищої школи є формування у майбутніх фахівців вмінь проводити наукові дослідження.

Сучасне поняття науково – дослідної роботи студентів включає в себе два взаємопов'язані напрями:

- 1) ознайомлення студентів з елементами дослідної праці, формування дослідницьких умінь;
- 2) власне наукові дослідження, які здійснюються студентами під керівництвом професорсько – викладацького складу вищого навчального закладу.

Розрізняють дві основні форми науково-дослідної діяльності студентів:

- 1) науково-дослідна робота студентів у навчальному процесі;
- 2) науково-дослідна робота студентів у позанавчальний час.

Різні види такої роботи подано в таблиці 1.

Виділення різних форм науково-дослідної роботи студентів, на нашу думку, є умовним. Так, успішно виконана курсова робота може стати основою доповіді на наукову студентську конференцію, а тема виступу студента з повідомленням на занятті наукового гуртка може стати темою його дипломної роботи.

З метою дослідження мотивації науково-дослідної діяльності студентів на базі фізико-математичного факультету Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка нами було проведено анкетування [1]. Анкета містила 10 питань з різними варіантами відповідей. Студенти мали право вибрати декілька варіантів відповіді. В анкетуванні брали участь близько 200 студентів різних курсів.

Таблиця 1.

Види науково-дослідної роботи студентів

Науково-дослідна робота студентів (НДРС)	
у навчальному процесі:	у позанавчальний час:
виконання науково-дослідних завдань у процесі навчання (семінари, реферати)	участь у студентських наукових гуртках
виконання науково-дослідних завдань у період проходження практики	участь у студентських проблемних групах
виконання курсових робіт	індивідуальна робота викладачів із студентами, які займаються науковими дослідженнями
виконання кваліфікаційних робіт	участь студентів у наукових конференціях, читаннях, семінарах

Ми з'ясували, що абсолютна більшість студентів науковою роботою вважають виконання спеціального наукового дослідження – 85,4% та виконання дипломної роботи – 71% респондентів. Курсову роботу назвали науковою тільки 45% опитуваних, виступ на конференції віднесли до наукової роботи менше ніж 35% студентів. Виступ на семінарі та написання реферату вважають видам наукової роботи тільки 2% респондентів. Результати свідчать про те, що у студентів відсутнє розуміння самого поняття «наукова робота». Вони більше покладаються на свій власний досвід щодо виконання різних видів такого виду діяльності, виходять із особистісного ставлення до них.

Нас цікавило розуміння місця наукової роботи студентів у навчально – виховному процесі взагалі та їх особиста самооцінка щодо участі в такій роботі. За результатами анкетування 57% респондентів вважають, що науковою роботою повинні займатися тільки ті студенти, які мають власне бажання; 28% опитуваних віддали перевагу «студентам, що мають до цього здібності»; 20% респондентів вважають, що науковою роботою мають займатися всі студенти старших курсів ; 18 % погоджуються з тим, що участь у науковій роботі мають брати всі студенти, незалежно від року навчання. На пропозицію виконати наукову роботу 54% опитуваних погодяться (пишаючись собою); 20% відмовляться, хоча вважають цю пропозицію приємною; 20% відмовляться, бо не є впевненими у своїх можливостях і тільки 6% відмовляться, як від зайвого клопоту. Отже, викладачам різних навчальних дисциплін слід не втрачати нагоди звернути увагу студентів на актуальні проблеми сучасної науки, на історичний розвиток питань, що розглядаються за навчальним планом, на

досягнення вітчизняних вчених, на напрям та результати наукових досліджень кафедр рідного навчального закладу тощо. Такі короткі «екскурси» під час лекції зацікавлюють студентів, сприяють підвищенню їх пізнавальної мотивації.

До навчальних планів більшості спеціальностей включено курс «Основи наукових досліджень», метою якого є надання студентам необхідного обсягу знань у галузі наукових досліджень, підготовка їх до самостійного виконання наукової роботи. Ми вважаємо, що вводити цей курс треба поступово, відповідно до навчальної мотивації студентів. На першому етапі ознайомити студентів з вимогами щодо виконання курсових робіт, другий етап має бути присвячений виконанню дипломних робіт і пропонуватися студентам випускного курсу. Якщо перша частина цього курсу має більш теоретичний характер (опрацювання літературних джерел, вимоги щодо оформлення курсової роботи, підготовка доповіді, тощо), то друга частина передбачає ознайомлення студентів з елементами експериментальних педагогічних досліджень, розробкою методичних рекомендацій, що містять елементи новизни, які є бажаними у процесі виконання робіт.

Науково – дослідна робота є необхідною складовою професійної підготовки майбутнього вчителя математики. У студентів сформований досить високий рівень мотивації щодо участі в позанавчальних видах наукової роботи. Основними видами наукової роботи всіх студентів є виконання курсових та кваліфікаційних робіт. Особливу увагу треба приділити курсовим роботам з методики навчання математики, які дозволяють оцінити сформованість дослідницьких умінь та рівень професійної підготовки бакалавра, а також можуть стати основою дипломної роботи випускника педагогічного університету. Якість виконання курсових робіт з методики навчання математики можна забезпечити узгодженістю та системністю на міжпредметному рівні виконання планових курсових робіт з різних навчальних дисциплін.

Список використаних джерел

1. Розуменко А.О. Науково-дослідна робота студентів як необхідна складова професійної підготовки майбутніх учителів математики.// Проблеми та перспективи фахової підготовки вчителя математики : зб. наук. праць за матеріалами Міжнар. наук. – практ. конф., 26 – 27 квітня 2012р. / М-во освіти, науки, молоді та спорту України, Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського. – Вінниця : ВДПУ, 2012. – С. 196-198.

Анотація. Розуменко А. До питання про науково-дослідну роботу студентів. У статті обґрунтовано необхідність організації науково-дослідної роботи студентів, розглянуто одну із класифікацій щодо видів такої роботи та запропоновано орієнтовний зміст курсу «Основи наукових досліджень» для студентів математичних спеціальностей педагогічних університетів.

Ключові слова: види науково-дослідної роботи студентів, основи наукових досліджень.

Аннотация. Розуменко А. К вопросу о научно-исследовательской работе студентов. В статье обоснована необходимость организации научно-исследовательской работы студентов, рассмотрена одна из классификаций видов такой работы и предложено содержание курса «Основы научных исследований» для студентов математических специальностей педагогических университетов.

Ключевые слова: виды научно-исследовательской работы студентов, основы научных исследований.

Abstract. Rozumenko A. On the issue of research work of students. The article substantiates the necessity of organizing the research work of students, discusses one of the classifications of the types of such work and suggests the content of the course «Fundamentals of Scientific Research» for students of mathematical specialties of pedagogical universities.

Keywords: types of research work of students, the basics of scientific research.

Юлія Руденко

Сумський коледж економіки і торгівлі, м. Суми, Україна
yangob41@ukr.net.

ВПЛИВ ПРЕДМЕТНИХ ТИЖНІВ НА ЯКІСТЬ НАВЧАННЯ МАТЕМАТИКИ ТА ІНФОРМАТИКИ СТУДЕНТІВ КОЛЕДЖІВ

Соціально-економічні, інформаційні зміни вимагають швидкого оновлення змісту, форм, методів і засобів навчання, та всебічної технологізації освітнього процесу. Очевидним є те, що традиційне навчання, яке здебільшого спрямоване на запам'ятовування і відтворення інформації, недостатньо спрямоване на застосування компетентнісного підходу, і тому не задовольняє суспільні потреби. А відтак, не може вважатись ґрунтовною підготовкою студентів до майбутньої професійної діяльності в умовах інформаційного суспільства.

В умовах надлишку інформаційних потоків важливим стає не те, скільки фактів на заняттях запам'ятав студент, а наскільки були розвинуті його здібності креативного та критичного мислення, наскільки він навчився застосовувати знання на практиці, а також, як сформувалась здатність співпрацювати у команді.